

ПЕРЕКЛАД ДІАЛОГІВ

Урок 1

Це блискуча ідея!

В студії «Німецької хвилі» зібралися ведучі, диктори і режисер. Вони читають листи-відгуки радіослухачів, які «Німецька хвиля» одержала на перші три частини радіокурсу німецької мови.

Андреас: Є вже відгуки на радіокурс?
Режисер: Так, ми одержали багато листів від радіослухачів.
Доктор Тюрман: І що написано у цих листах?
Режисер: Я ж не можу їх усі зачитати. Це занадто довго.
Ганна: Не всі, але хоч би декілька – будь ласка!
Пані Бергер: Так, мені це теж цікавить.
Режисер: *(зітхаючи, погоджується)* Ну, гаразд.
Диктор: Але, будь ласка, коротше!
Режисер: Ось тут лист від пана Карда з Америки. – Хвилинку.
(перебирає листи, читає вголос) «Мені подобаються пригоди Андреаса – порт'є в готелі «Європа».»
Андреас: Мені теж.

Екс цікавиться лише тим, що пишуть особисто про неї.

Режисер: *(гортаючи листи)* А ось лист від Ангели з Колумбії.
Вона пише: «Я така щаслива, бо вивчила граматику. Тепер я розумію акузатив – він завжди був...»
Екс: Граматика, граматика, акузатив – це ж так нудно! Невже слухачі нічого не пишуть про мене?! Як я подobaюсь слухачам, ось що я хочу знати!
Режисер: Жодної проблеми, Екс. Ось лист з Англії – тут є дещо про тебе!
(читає) «The introduction of Екс is a brillant idea.»
Екс: *(розлючено)* Я цього не розумію! Що це означає німецькою?
Режисер: Ти блискуча ідея!
Екс: Ідея? Як це я ідея? Я – це я!

Оскільки деякі радіослухачі написали, що вони не дуже добре розуміють голос Екс, в студії починають обговорювати, як можна змінити її голос.

Режисер: Ось це ще дуже важливо: деякі радіослухачі пишуть, що вони не дуже добре розуміють Екс.
Андреас: Але ж ми можемо дати їй інший голос.
Режисер: Спробуймо! Екс, скажи що-небудь!
Екс: За чарівним словом я мала покинути книжку і...
Режисер: Гаразд! Стоп! І ще раз, будь ласка!

Екс: За чарівним словом я мала покинути книжку і...
Доктор Тюрман: Хіба не можна залишити її голос абсолютно нормальним?
Режиссер: Ні, адже Екс – особлива істота, гномик жіночої статі, і її потрібен особливий голос.
Екс: Я теж так вважаю!
Режиссер: Але це технічна проблема. Ми вирішимо її згодом.

Урок 2

Що ви хочете робити?

Пані Бергер запросила Андреаса і Ганну на розмову в готель «Європа». Вона прийняла важливе рішення.

Андреас: Скажи-но, ти знаєш, чому пані Бергер хоче з нами поговорити?
Ганна: Ні, і гадки не маю! Але я знаю, чому я хочу з нею поговорити.
Андреас: Я теж!
Пані Бергер: *(заходить)* Добре, що ви всі прийшли.
Екс: *(тихо)* Як це всі? Мене вона не питала, чи я прийду...
Пані Бергер: Екс, я почула, що ти сказала. Вибач, звичайно, я тобі теж рада! Отож, я прийняла важливе рішення.
Андреас: *(про себе)* Зараз буде цікаво. *(вголос)* Я теж, пані Бергер.
Ганна: Я маю вам обов'язково дещо сказати.
Пані Бергер: Зараз, Ганно, зараз.
Ганна: Але це дуже важливо. *(нетерпляче)* Я збираюся одружитися. І тому я більше не хотіла б працювати.
Пані Бергер: Так, це справді несподіванка.
Андреас: Я теж не можу тут більше працювати. Адже я закінчив навчання і одразу одержав чудовий контракт.
Ганна: Що за контракт?
Андреас: Писатиму репортажі про східні землі.
Пані Бергер: Цікаво – я якраз туди збираюся.
Андреас: Як, вибачте?
Ганна: Що?

Пані Бергер хоче поїхати з Ахена і відкрити новий готель у східних федеральних землях. Але вона ще не знає де саме.

Андреас: Пані Бергер, а тепер ваша черга! Мене цікавить, чим ви збираєтесь займатися.
Пані Бергер: Дуже просто. Я вже так давно живу в Ахені, знаю місто і людей, а тепер мені хочеться відкрити новий готель.
Ганна: А де?
Пані Бергер: Де-небудь у східних федеральних землях – можливо, на острові Рюген чи в Лейпцігу, чи ...
Андреас: В Лейпцігу? Рідному місті доктора Тюрмана?

Пані Бергер : Я ще не знаю, чи хотіла б знову жити в місті. Мені просто потрібно ще трохи часу, я хочу спокійно пошукати.

Андреас: І при цьому у вас буде супутник. Ви їздитимете і шукатимете новий готель, а я їздитиму і писатиму репортажі.

Екс: А я? Ти візьмеш мене з собою?

Андреас: Аякже!

Урок 3

Бранденбург: вода, пісок і картопля

Андреас зробив репортаж про федеральну землю Бранденбург.

Андреас: Напевно, ви їх знаєте – Бранденбурзькі ворота в центрі Берліна. А Берлін розташований в центрі землі Бранденбург. З цією землею ми хочемо вас сьогодні познайомити. Здійсніть разом з нами подорож Бранденбургом!

Земля Бранденбург матиме вигоди від того, що в її центрі розташований Берлін.

Андреас: Зрозуміло, що Бранденбург матиме вигоду від Берліна, столиці Німеччини. Берлін буде знову важливим у політичному і економічному житті, і не лише Німеччини, а й Європи в цілому.

У ХУІІІ столітті король Фрідріх Великий (1712-1786) побудував у Потсдамі палац, де він жив, оточений діячами мистецтва і філософами.

Андреас: Зараз ми у Потсдамі, столиці землі Бранденбург. Тут є чудовий палац. Він називається Сансусі. Це французькою мовою означає 'безтурботний'. Палац побудовано у ХУІІІ сторіччі, за часів короля Фрідріха Великого. Він любив різні мистецтва: філософію, французьку літературу, музику. Він писав майже виключно французькою мовою, запросив до свого палацу Вольтера, грав на флейті і сам писав музику ... Короткше, життя, про яке можна лише мріяти.

Через 200 років з'явився новий світ мрій: кіно. Неподалік від Потсдама, в Бабельсбергу, знаходилися великі кіностудії. Тут було створено багато відомих фільмів...

Земля Бранденбург завжди була аграрною. За часів НДР селяни працювали в кооперативах, спільно обробляючи землю. Після поворотних подій – об'єднання ФРН і НДР у 1990 році – усупільнену в 1947 році землю знову було приватизовано.

Селянин: Яблука, чудові яблука з Хафельланду. Хочете кілька яблук?

Андреас: Так, залюбки. *(куштує яблуко)* Справді смачно. Гарно тут – прямо ідилія.

Селянин: Але ситуація далеко не ідилічна.

Андреас: Як же так?

Селянин: В Бранденбургу багато людей здавна жили сільським господарством. За часів НДР нас забезпечувала держава. Поля, щоправда, належали державі - приватної власності не було, але ми, селяни, могли жити своєю працею. З 1990 року земля знову стала приватною власністю, а конкуренція – річ жорстока.

Король Фрідріх Великий започаткував вирощування невідомої в той час європейцям картоплі.

Андреас: І от ми з вами на Одері. Ось що трапалося тут понад 250 років тому: Король Фрідріх Великий звелів тоді селянам вирощувати картоплю. Він мусив вдагтися до наказу, бо ніхто тоді не знав картоплі. Але перш ніж її вирощувати, треба було осушити ґрунти, і це тривало 6 років...

На сході землі Бранденбург в 50-ті роки було збудовано промисловий центр – зразкове соціалістичне місто НДР.

Андреас: Ми залишили північ землі Бранденбург, селян, воду і картоплю і прибули на схід. Як майже скрізь в землі Бранденбург ґрунт тут дуже піщаний. Айзенпюттенштадт – промислове місто, збудоване на піску... Бранденбург повинен був жити не самим лише сільським господарством, а розвивати й промисловість. Тому в 50-і роки збудували нове місто: сталеливарні заводи і квартири. Тут працювало 12.000 чоловік, а жило 50.000 – до 1990 року. Сьогодні ця промисловість майже не має перспектив на майбутнє. Багато людей втратило роботу.

Урок 4

Пан фон Ріббек з Ріббека...

Андреас розповідає зміст вірша бранденбурзького письменника Теодора Фонтане. Пан фон Ріббек, великий землевласник (юнкер), що жив у минулому сторіччі, щоосені пригощав сільських дітей грушами зі свого саду.

Екс: А люди в землі Бранденбург? Які вони?

Андреас: Ти ж чула, що в Бранденбургу здавна було багато селян. І

вони любили свій край і людей. Про одну таку людину існує відома історія.

Екс: Історія про гномів?

Андреас: Та ні, Екс. Це історія про одного чоловіка. Він особливо любив бідних дітей. Щороку, восени, він дарував їм групи зі свого саду. Коли він бачив дівчинку, він казав: «Дівчинко, йди сюди, у мене є груша.»

А коли він бачив хлопчика, він питав: «Хлопче, хочеш грушу?» Це він робив з року в рік. Якось старий відчув, що скоро помре. Він подумав про дітей: хто пригощатиме їх грушами, коли його самого не буде в живих?

Екс: Чому? Хіба він не мав дітей?

Андреас: Ні, мав, Екс – він мав сина, але той був дуже жадібним. І тоді у чоловіка з'явилася ідея...

Старий попросив, щоб до його могили поклали грушу, і через кілька років над могилою виросло нове грушеве дерево.

Андреас: Незадовго до смерті чоловік сказав: 'Коли я помру, покладіть грушу до моєї могили.' Сказано – зроблено. Старий помер, і діти дуже засмутилися. Ніхто більше не пригощав їх грушами. Раптом, через три роки, над могилою стало видно невелику гілку. А через багато-багато років над могилою виросла чудова велика група. Коли повз могилу проходить хлопчик, груша шепоче: «Хлопче, хочеш грушу?» Коли проходить дівчинка, дерево шепоче: «Дівчинко, йди сюди, я дам тобі грушу.»

Екс: Це правда?

Андреас: Це вірно, Екс, але це правдива історія!

Урок 5 Вірш було заборонено

Андреас і Екс приїхали до села Ріббек, де жила родина фон Ріббек. Вони хочуть побачити грушу, описану у вірші Теодора Фонтане (див. урок 4). Вони зустрічають сільського жителя, який розповідає їм децю про історію цього дерева.

Сільський житель: Отут, біля церкви, стояла стара група.

Андреас: Стояла? А де вона тепер?

Сільський житель: Її вже немає. Понад 80 років тому її зламало бурєю. Син старого Ріббека звелів накласти на стовбур залізний обруч і встановив його в своєму замку. І так це дерево стояло в замку – і використовувалося як велетенська попільничка! Цю попільничку ви ще й зараз можете побачити – в ресторані *Цум бірнбаум*.

Андреас: (показує на дерево) А це що тут за дерево?

Сільський житель: Це ми посадили. Вночі, таємно.

Екс: Як добрі гноми?

Сільський житель: Як ти сказала? Добрі гноми? Ні, ми – кілька чоловік із села.

Андреас: А чому таємно?

Тоді сільський житель розповідає про часи НДР (1949 - 1990), коли вірш Фонтане було заборонено. При будівництві соціалізму пам'ять про великого землевласника лише заважала...

Сільський житель: Ну, знаєте! При соціалізмі юнкери стали не потрібні. Вам же відоме гасло «Землю юнкерів у руки селян!» Землю конфіскували і віддали селянам. Ніщо більше не повинно було нагадувати про старі часи. Ніщо більше не повинно було нагадувати про старого Ріббека: ні дерево, ні вірш. Російські солдати просто зрубали друге дерево. А вірш Фонтане було заборонено. 20 років тут не було ніякого дерева. А потім ми посадили нове дерево на тому самому місці біля церкви.

Андреас: Як це? Хіба існує і не те місце?

Сільський житель: Аякже! У 1990 році, після всіх цих переломних подій, вони раптом приїхали сюди, політичні діячі із Заходу, посадили грушу на згадку про старого Ріббека... Але не на тому місці.

Екс: Отже, зараз є два дерева?

Урок 6 **Після переломних подій**

Андреас взяв інтерв'ю у кількох жителів Бранденбурга. Він запитав їх, що для них означали переломні події. Переломними подіями в Німеччині називають суспільні зміни, що відбулися після 1990 року – після об'єднання обох німецьких держав. Перше інтерв'ю дає юнак, який вчиться на муляра.

Андреас: Що означали для тебе переломні події?

Карл: Цього я ще точно не можу сказати. Багато хто з моїх друзів поїхав на Захід. І хоча деякі знову повернулися, тут тепер стало якось трохи порожньо. Я сам поки що залишуся тут. Закінчу своє навчання. Через рік стану муляром, потім побачимо, що далі.

Друге інтерв'ю дає юнак, який насолоджується новою свободою пересування.

Франк: Це було просто фантастично! Нарешті я можу скрізь подорожувати. Мені завжди цікавили інші країни. Я уже побував в Італії та Іспанії. Хоча грошей у мене і мало, я обов'язково хочу поїхати до Греції.

Третє інтерв'ю дає дівчина, яка покинула навчання на кравчиню.

Маріон: Коли настали поворотні події, я вчилася на кравчиню. В НДР це була перспективна професія. А потім з'явився готовий одяг із Заходу, з Гонконгу і таке інше – дешеві товари масового пошиву. Як би я з ними змагалася? Тож я повернулася до школи, готуюся одержати атестат зрілості.

Четверте інтерв'ю дає колишній інженер, який після об'єднання став самостійним підприємцем. Йому близько 45 років.

Чоловік: З переломом настав і для мене перелом! Власне, я інженер, потім був безробітним. А потім відкрив цей копіювальний магазинчик, копії-шоп. Це у нас була справді ніша в ринку. А тепер нам треба вчитися ринкової економіки. Це, звісно, нелегко. Хоча я щодня працюю 12-14 годин, я задоволений. Я роблю це і для своїх дітей.

Останнє інтерв'ю Андреас бере у жінки, яка опинилася без роботи. Їй вже під п'ятдесят.

Жінка: Ви запитуєте, що означали для мене переломні події? Вони мають хороші і погані сторони. Для молоді це добре. У неї тепер більше шансів, і вона нарешті може вільно висловлювати свою думку. Але для нас, особливо для жінок, вони не принесли нічого хорошого. Хоча ми всі працювали, тепер дуже багато жінок мого віку не можуть знайти роботи.

Урок 7 **Мультикультурне суспільство**

Пані Бергер і Андреас в Потсдамі оглядають 'Голландський квартал', збудований у XVIII столітті.

Пані Бергер: Хіба вони не чудові, ці прості старі будинки?
Андреас: Вам, напевно, хотілося б відкрити тут готель?
Пані Бергер: Ще б пак! Це ж ідеальне місце для готелю: зовсім поряд палац Сансусі, там завжди багато туристів!
Екс: І всі вони тоді повинні будуть ночувати у вас!
Пані Бергер: Саме так. Але коли будинки відреставрують, вони стануть дуже дорогими. Ну що ж – гарна мрія – такий собі старий будинок у Голландському кварталі Потсдама, але всього лише мрія...
Андреас: *(цитуює)* В моїй державі кожен може стати щасливим на свій кшталт!

Пані Бергер : *(сміється)* Так, так – це старий Фріц сказав, щоб продемонструвати свою толерантність. Але минуло вже понад 250 років! Сьогодні з терпимістю не все так просто...

Екс: А, власне, чому?

Всі троє розмовляють про переселенців, що оселилися тут у XVIII сторіччі. Вони були тут бажаними, і їхню культуру поважали.

Андреас: Ну, так чому ж сьогодні неможливо, щоб кожен був щасливим на свій кшталт?

Пані Бергер : Та ви самі знаєте! У тридцятирічній війні загинуло багато людей. І після війни переселенців приймали радо, щоб заселити ці землі.

Андреас: Так, звісно, я знаю. І до людей добре ставилися, їхню культуру поважали, люди були терпимими – власне, це було мультикультурне суспільство.

Пані Бергер : Справді! Багато переселенців приїхало сюди жити – голландці, італійці, євреї, гугеноти – самих гугенотів 20 тисяч!

Екс: Гугенотів?

Андреас: Французів, Екс - адже старий Фріц говорив французькою мовою краще, ніж німецькою...

Екс: *(вперто)* Хто такі гугеноти?

Андреас: Це протестанти, їхня віра у Франції була заборонена. В ті часи.

Екс: Ах, так. Мене це не цікавить. Я хочу їсти.

Андреас: Я куплю тобі котлету ...

Екс: Ні, ковбасу з соусом каррі!

Урок 8

Кіностудії УФА в Бабельсбергу

Андреас розповідає про заснування кіностудій УФА в Бабельсбергу.

Андреас: Так, музика була тоді дуже важливою для фільмів, для фільмів знаменитих кіностудій Бабельсберга. У 1917 році було засновано кінотовариство УФА. Тодішній німецький імперський уряд вкладав багато грошей у кіностудії – він точно знав чому: треба було відволікти людей від безробіття та війни. Тому знімалися розважальні фільми, у яких було багато музики. Деякі пісні з цих фільмів відомі ще й сьогодні, наприклад, пісня «Вночі людина неохоче залишається насамоті».

Послухайте її ще раз.

Але в ті часи прагнули й іншого. Хотіли створювати хороші фільми, щоб німецьку культуру краще пізнали за

кордоном. І це вдалося зробити – наприклад, режисерові Фріцу Ланґу в 1927 році своїм фільмом *«Метрополіс»*.

Слідом за німим кіно з'явилося звукове.

Андреас: «Метрополіс» був ще німим фільмом. Щоб не було занадто тихо, в кінотеатрах грала музика для супроводу німих фільмів. Один із музикантів того часу розповідає: «Але ми грали і у Бабельсбергу. Я був тоді там на кіностудіях і грав, щоб надихати акторів.» Вже через три роки, у 1930 році, музичний супровід став більше не потрібним: народилося звукове кіно. Цим скористалися і нацисти. Вони контролювали фільми і використовували звук, щоб створювати політико-пропагандистські фільми. Після 1945 року кіностудії в Бабельсбергу належали НДР, з 1992 вони належать німецько-французькому концерну. І він сподівається, що тут буде знято багато фільмів, які знову нададуть європейському кіно більшого значення.

Урок 9 «Знахарка»

Милуючись природою чудової долини Хафельланду, Андреас і Екс зустрічають жінку, яка збирає зілля.

Екс: Що там робить ця жінка?
Андреас: Здається, вона збирає зілля.
Екс: А що вона з ним робитиме?
Андреас: І гадки не маю! Ми можемо її запитати. *(підходить до жінки)*
Добривдень.
Жінка: Доброго дня.
Андреас: Гарна сьогодні погода!
Жінка: Так, вона гарна для збору зілля. В дощ це неможливо.
Андреас: *(злякано)* Ви збираєте кропиву. Це не боляче?
Жінка: *(сміється)* Ні, я ж в рукавичках!
Андреас: І що ви робите з цією кропивою?
Жінка: Чай! Настій з кропиви. Він дуже корисний для здоров'я.
Андреас: *(скептично)* На це я краще нічого не казатиму.
Жінка: Але чай з кропиви дійсно смачний. Крім того, це гарні ліки. Зцілення з допомогою природи!
Андреас: О так, про це я вже якось чув.

Жінка розповідає їм про лікувальні властивості кропиви. Андреас мимохіть згадує про часи, коли таких жінок спалювали на вогнищі, вважаючи їх чаклушками.

Андреас: І як це – лікувати за допомогою природи? Я хочу написати про це статтю.
 Жінка: Певна річ, ви маєте знати трави і їхню дію.
 Андреас: І як же діє кропива?
 Жінка: Власне, ви самі це знаєте! Ви сказали, що кропива жалить, обпікає.
 Екс: Кропива пече, треба знати це.
 Жінка: Саме так! При ревматизмі, наприклад, слід потерти кропивою шкіру – це дуже корисно.
 Андреас: *(скептично)* Гм... А ви й інші трави збираєте?
 Жінка: Так, це моє захоплення.
 Андреас: *(жартує)* А ви не паражаете своє життя на небезпеку?
 Жінка: Як це?
 Андреас: Раніше таких жінок спалювали як відьом!
 Жінка: Ах, це вже давно минуло!
 Андреас: А люди тут в селі?
 Жінка: Деякі вважають мене трохи дивною, але мені ніхто не заважає. Навітаки: люди лагідно називають мене «знахаркою».
 Екс: Клас! Ви справжнтя чаклунка?! Я, наприклад, гном.
 Жінка: Охоче тобі вірю.

Урок 10

Мекленбург - Передня Померанія: вода і верфі

Свою подорож по землі Мекленбург - Передня Померанія Андреас починає з озера Мюрітц, навколо якого розташовано великий заповідник.

Андреас: Ви чули? Рідкісних птахів можна почути тут, у цьому райському куточку природи. Та тут добре почувуються не лише птахи, а й інші тварини і рідкісні рослини. І ніде жодної живої душі – зовсім тихо. Ми зараз на півдні Мекленбурга - Передньої Померанії, біля озера Мюрітц. Це озеро розташоване у великому заповіднику. Тут справді можна повірити, що в Мекленбурзі годинишки йдуть по-іншому, особливо повільно...

Далі Андреас їде до невеличкого містечка Гюстрова, де жив і працював відомий скульптор Ернст Барлах.

Андреас: Ми їдемо далі, від природи до культури, до Гюстрова. Це одне з багатьох невеликих міст Мекленбурга - Передньої Померанії. Гюстров став знаменитим завдяки скульптору Ернсту Барлаху. У соборі в Гюстрові висить скульптура – там ширяє ангел, ангел миру. Скульптура була переплавлена нацистами... Сьогодні в соборі висить копія того ангела.

Продовжуючи поїздку, Андреас прямує до Ростока. Це старовинне місто в середньовіччі входило до Ганзи - союзу купців та міст, які зуміли забезпечити собі на багатьох морських шляхах монополію безмитної торгівлі.

Андреас: Ми в Росток, портовому місті на півночі. І зараз ще видно, що Росток раніше був квітучим містом. Росток з XIII сторіччя належав до Ганзи. Це був союз багатьох міст. Ці міста тоді мали монополію на торгівлю і тому були дуже багаті.
І, звичайно, в ті часи було багато піратів, таких як, наприклад, Клаус Штюртебекер...

До 1990 року Росток був центром східнонімецького кораблебудування. Сьогодні існування цієї галузі промисловості опинилося під загрозою – як і в багатьох інших країнах.

Андреас: До об'єднання Росток був для НДР воротами в світ, особливо на північ і на схід. На верфях працювало 55000 чоловік. Сьогодні кораблебудування опинилося під загрозою, бо в інших країнах будівництво суден не таке дороге. Але є надія, що Росток стане воротами на південь. І ще є надія на туризм.

На завершення своєї поїздки Андреас вирушає на острів Рюген – центр туризму.

Андреас: Рюген чудовий. Тому сюди приїздить багато туристів. Тисячі їх вже оглянули відомі крейди́ні скелі. У деяких жителів острова це викликає побоювання. Вони бояться, що для туристів буде збудовано надто багато готелів і доріг. Люди хочуть, щоб острів і в майбутньому залишався гарним. Чи вдасться це?

Урок 11 **Острів Рюген**

На острові Рюген Андреас і пані Бергер мали розмову з паном Вульфом, членом ініціативної екологічної групи острова. Ця група бореться зі спекулянтами, які заради будівництва розкішних готелів ладні зруйнувати природу острова.

Андреас: Ви член ініціативної групи «За Рюген». Ця ініціативна група у 1992 році одержала європейську премію за збереження довкілля. Ви можете розповісти нам, чим ви займаєтеся?

Пан Вульф: Ну, звичайно. Ви ж бачили наш острів. Він чудовий, має прекрасні ліси, безкінечні пляжі – він ще не зруйнований. І ми боремося за те, щоб він таким і залишався.

Пані Бергер : Це було б чудово!
Андреас: З ким же вам доводиться боротись?
Пан Вульф: Знаєте, тут багато людей лишилося без роботи. Тут немає промисловості і майже відсутнє сільське господарство. Тому жителі Рюгена покладають надії на туризм.
Пані Бергер : Так, значить, туризм був би корисним для острова.
Пан Вульф: І так і ні. Є деякі спекулянти. Вони використовують цю ситуацію, щоб заробити багато грошей . Вони збираються побудувати великі готелі, майданчики для гри в гольф і парки розваг. Це руйнує природу. Проти цього ми боремося. Ми хочемо, щоб тут був лише делікатний туризм.

Пан Вульф розповідає про плани будівництва на острові корабельної верфі – Майєрверфт.

Андреас: А що з будівництвом верфі Майєрверфт?
Пан Вульф: Так, Майєр хотів побудувати величезну верф, на сході Рюгена, якраз перед відомими скелями . Велетенський монтажний цех для великих кораблів, потім, звичайно, широку дорогу – справжній промисловий район.
Андреас: Але ж з новими робочими місцями, чи не так?
Пан Вульф: Так, правда. Він обіцяв 2000 робочих місць. Я підкреслюю – обіцяв! А хто б їх одержав? Не ми, не жителі Рюгена! Інженери з західної чи східної Німеччини, але не ми, місцеві жителі! Крім того, верф зруйнувала б природу: воду, рослини, рибу, дерева – все!
Андреас: Отже, верф не будуватимуть?
Пан Вульф: Ні, не будуватимуть.
Пані Бергер : А як же з туризмом?
Пан Вульф: Туристи – вони, звичайно, приїдуть сюди. І ми їм раді. Але для чого будувати так багато нових готелів, у нас же є ще багато старих...
Пані Бергер : І їх ремонтуватимуть?
Пан Вульф: Так, ми були б цьому дуже раді.

Урок 12

Клаус Штюртебекер

Перебуваючи на Рюгені, Андреас згадує історію морського пірата Клауса Штюртебекера, який саме звідси вирушив у XIV сторіччі на свій нечистий промисел. Андреас уявляє собі розмову Клауса Штюртебекера зі своїм капітаном.

Андреас: Я стою на скелі Рюгена і дивлюся на море. Я бачу там два кораблі – і думаю про Клауса Штюртебекера, відомого морського пірата. Послухайте – чи не голоси це тих

Капітан: часів, 1388 року?
Гей, Клаусе, поглянь – он там корабель! Який чудовий – великий і гарний. Він би нам дуже знадобився.
Клаус Шт.: Справді. Він би нам дійсно знадобився. *(зжує)* Вперед, хлопці!
Захопимо цей корабель. Гей, на кораблі!

Герцог Мекленбурзький хотів допомогти своєму двоюрідному братові, королю Швеції, який потрапив у полон до королеви Данії. Він попросив допомоги у морських розбійників. Їм видали грамоти на захоплення суден, тобто дозвіл захоплювати датські кораблі.

Капітан: Клаусе, ти вже чув? Війна між Данією та Швецією!
Клаус Шт.: Ну, і що далі?!
Капітан: Мекленбуржці хочуть, щоб усі воювали проти Данії! І ми, морські розбійники, теж! Ми одержимо від мекленбуржців грамоти, які дозволяють захоплювати судна. Цим шансом нам слід скористатися.
Клаус Шт.: І як же?
Капітан: Доставлятимемо продовольство у Стокгольм. За це нам гарантується безпека у портах Ростока і Вісмара!
Клаус Шт.: Ти вже чув, що роблять інші пірати?
Капітан: Вони беруть в цьому участь!
Клаус Шт.: Твоя правда. Ця війна – наш шанс. Ми станемо багатими і могутніми. Отож, вперед, до Стокгольма!

Інші ганзейські міста через багато років виступили проти цього «договору» з морськими розбійниками, бо вони створювали конкуренцію їхній торгівлі.

Капітан: Клаусе Штюртебекер, у мене погана звістка.
Клаус Шт.: Говори, Вігбальд!
Капітан: Війна між Мекленбургом і Данією скінчилася. Ганзейські міста змусили Мекленбург до цього.
Клаус Шт.: А що з нашими грамотами на захоплення суден?
Капітан: Пройшло й минуло! Це може стати нашим кінцем. Нам треба подумати, що можна зробити.
Клаус Шт.: Клаус Штюртебекер не здається! Ніколи! Я вже вже 10 років морський розбійник. І я ним залишусь!

Урок 13 **Веслувальний клуб**

На одному з численних озер Мекленбурга - Передньої Померанії Андреас і пані Бергер побували у веслувальному клубі.

Пані Бергер: Дивіться, тепер вони повертаються. Ах, я б теж залюбки ще раз повеслувала.

Андреас: Ви? Повеслували б?
Пані Бергер: Так, раніше я була в клубі веслувальників. Це було чудово.
Андреас: (жартує) А я й не знав, що ви така спортивна!
Пані Бергер: (настигує популярну пісню веслувальників)

З боку причалу наближається група юних спортсменів.

Андреас: Ви якраз із тренування?
Дівчинка: Так.
Пані Бергер: Скільки разів на тиждень ви тренуєтеся?
Дівчинка: Два-три рази.
Андреас: А іншими видами спорту ви займаєтесь?
Дівчинка: Звісно! Ми бігаємо, граємо у волейбол і гандбол. Крім цього, ми взагалі багато чого робимо разом: ходимо в туристичні походи, в плавальний басейн – або ж просто любимо затишно посидіти разом. Адже ми справжнє товариство!

Дівчинка розповідає про те, як змінилися умови спортивної діяльності після об'єднання Німеччини.

Пані Бергер: Ви і в змаганнях берете участь?
Дівчинка: Ми з задоволенням робили б це частіше. Але це коштує багато грошей. Адже в НДР все організовувала держава.
Андреас: А тепер як?
Дівчинка: Тепер нам майже за все доводиться платити самим. За струм, за приміщення для зберігання човнів, за нові човни – а також за змагання.
Пані Бергер: І як ви це робите?
Дівчинка: Ми сплачуємо внесок.
Андреас: Членський внесок?
Дівчинка: Так. І батьки дають нам гроші. Без них нічого б не вийшло. В цьому році молоді спортсмени змогли взяти участь лише в одному-єдиному змаганні. Але ми виступили відмінно. І з цього ми дуже горді!

Урок 14

Життя в панельних будинках

В Ростоку Андреас описує типовий житловий мікрорайон, який було збудовано за часів НДР.

Екс: Бр-р, як тут холодно і вітряно.
Андреас: Так, дорогі радіослухачі, сьогодні ми стоїмо в дійсно холодному місці. Радійте, що ви сидите вдома перед своїм радіоприймачем. Ми зараз у житловому комплексі в Ростоку. Уявіть собі велетенський житловий комплекс. Куди не глянеш, скрізь самі лише будинки, будинки. І у

всіх однаковий вигляд. Без прикрас, прями і високі – іноді до двадцяти одного поверху. Будинки побудовано з бетонних панелей, панель до панелі. Тому їх називають панельними будинками. Я стою на вільному місці між будинками. Хочу почекати, чи не пройде хто-небудь. Пощастило, он хтось іде.

Одна з жительок мікрорайону розповідає Андреасу про ситуацію з життям зі свого погляду:

- Андреас: Вибачте, у вас знайдеться хвилинка?
Пані Баймер: Хвилинка знайдеться. А в чім річ?
Андреас: Ви давно тут живете?
Пані Баймер: Ми тут вже 20 років.
Андреас: Ви себе тут добре почуваете?
Пані Баймер: Раніше так. Хоча крізь стіни завжди було все чути, але в той час люди раділи, що взагалі мають квартиру. Ми довго жили в старому будинку, ну, з туалетом на сходовій клітині і пічним опаленням. І було, звичайно, чудово, коли ми одержали квартиру в новому будинку зі справжнім опаленням.
Андреас: А зараз як?
Пані Баймер: Ну, після переломних подій все змінилось. Квартирна плата подорожчала. Нам доводиться платити учетверо більше. Окремо ще й за опалення та електроенергію. І потім... Бачите там сміття? Раніше тут був кербуд. Він жив тут і про все дбав. Ні, тепер тут нема нічого хорошого, я хотіла б звідси поїхати – але куди?

Урок 15 **Саксонія - музика і промисловість**

В Лейпцігу, місті з багатими музичними традиціями, Андреас вирішив відвідати містя, пов'язані з іменем Йоганна Себастьяна Баха.

- Андреас: *(говорить на фоні музики)* Музика Йоганна Себастьяна Баха. Йоганн Себастьян Бах був великим музикантом. Я сьогодні в церкві Томаскірхе в Лейпцігу. Тут Йоганн Себастьян Бах з 1723 до 1750 року – до своєї смерті – керував церковним хором. Спогади про Йоганна Себастьяна Баха живуть ще й досі. Щотижня в церкві Томаскірхе можна послухати музику Баха. Можна побачити його могилу. Перед цією церквою встановлено великий пам'ятник Йоганну Себастьяну Баху. Музика мала давні традиції в родині Бахів. Йоганн Себастьян їх продовжив. Він мав багато дітей: одинадцять синів і дев'ять дочок! Кілька синів стали відомими композиторами. Щоб відрізнити численних

музикантів родини Бах один від одного, завжди називають і імена...

Потім Андреас розповідає про саксонську промислову метрополію Хемніц,

Андреас: Я у Хемніці, промисловій метрополії Саксонії. Тут виготовляються машини, найрізноманітніші машини: сільськогосподарські, локомотиви і залізничні вагони...Тут виготовляють навіть велосипеди... Тут є також хімічна промисловість. Це важливі робочі місця, але повітря тут погане. Чути запах відпрацьованих промислових газів. Я їду далі, до невеликого містечка...

Андреас їде до невеликого містечка Фрайберга, де вже у XII сторіччі добували срібло.

Андреас: Срібло тут знайшли ще у XII сторіччі. Воно зробило багатими місто Фрайберг і землю Саксонію. Такими багатими, що у Фрайбергу було збудовано собор. А в соборі стоїть дуже відомий орган. Багатим було місто, але не робітники. Добування срібла було дуже важкою роботою – і оплачувалася вона погано. Багато рудокопів змушені були шукати додаткового заробітку.

Урок 16 **Проблеми довкілля**

Доктор Тюрман знову оселився у своєму рідному місті Лейпцігу і займається альтернативною медициною. Андреас та Екс прийшли до нього в гості.

Доктор Тюрман: Добридень, пане Шефер.

Андреас: Добридень, докторе Тюрман.

Доктор Тюрман: Ну, хто б міг подумати?

Екс: Що?

Доктор Тюрман: Привіт, Екс, ти теж тут?

Екс: Аякже!

Доктор Тюрман: Та-ак, хто б міг подумати, що ми коли-небудь тут зустрінемося? Тут, у Лейпцігу, моему рідному місті.

Андреас: Я дуже радий. Як ваші справи?

Доктор Тюрман: Дякую, добре! Ви, напевне, пам'ятаєте, що я залишив свою практику в Берліні.

Андреас: Так, ви мені розповідали. І що ви тепер робите?

Екс: Напевне, він все ще хоче зробити мене видимою!

Доктор Тюрман: Можливо, Екс, хто знає? Ні, серйозно: я пишу статті про альтернативну медицину.

Андреас зібрав деяку інформацію з альтернативної медицини і привіз докторові Тюрману кілька журналів.

- Андреас: Ви мене тоді запитали, чи можу я зібрати інформацію про альтернативну медицину. Я зібрав деяку інформацію.
- Екс: Ми навіть говорили про це зі знахаркою.
- Доктор Тюрман: Справді?
- Андреас: Ну, так.. Гляньте, я привіз вам кілька журналів.
- Доктор Тюрман: *(зортає журнали і читає вголос деякі заголовки статей)* «Здоров'я завдяки травам», «Таблетки – зілля – терапія», «Німеччина з погляду екології». Саме це я якраз шукав, що-небудь про екологію.
- Андреас: Це я добре можу собі уявити! Тут скрізь відчувається запах промислових газів, сірки...
- Екс: Фу!
- Доктор Тюрман: Тут на Сході дійсно існують серйозні екологічні проблеми. Забруднено повітря, ґрунт, воду. Тут ще багато треба зробити.
- Андреас: Я вам ще дещо маю розповісти. На цю тему я взяв кілька цікавих інтерв'ю.

Урок 17 **Прогулянка Лейпцігом**

Доктор Тюрман показує Андреасові та Екс своє рідне місто Лейпціг. Спочатку вони йдуть до церкви Ніколайкірхе.

- Андреас: А молитви за мир тут ще відбуваються?
- Екс: Ти що, читати не вмієш? Тут же написано: щопонеділка о 17.00 молитва за мир.
- Доктор Тюрман: Так, ця традиція все ще існує, хоча тепер приходиться менше людей. Ця традиція існує не з 1989 року, а набагато довше.
- Андреас: Люди зустрічалися тут ще за часів НДР.
- Доктор Тюрман: Так, починаючи з 1981 року. Вони зустрічалися, щоб помолитися і дискутувати.
- Андреас: А з 1989 року ці зустрічі набули політичного характеру: люди виходили на вулиці, щоб виступити за розширення своїх прав. Але ж це все відомо.

Вони говорять про корпус університету, що височить в центрі Лейпціга над усіма іншими будинками. Він має нагадувати відкриту книгу.

- Екс: А це що за височенний будинок?
- Андреас: Це університет. Вищим його, напевно, не можна було збудувати ...
- Доктор Тюрман: Це наш зуб мудрості! Подивіться уважно: будинок має

справляти враження книги.
Андреас: Ну, я цього не бачу.
Екс: Я теж!
Доктор Тюрман: Так, для цього потрібна багата уява.
Андреас: Гарним цей будинок дійсно не назвеш, але де ще університет височить над усіма іншими будинками? Мені це подобається.

Всі троє йдуть до ресторану, до «Погрібка Ауербаха». Він відомий тим, що саме там відбувається дія однієї зі сцен з «Фауста» Гете. З ресторану долинає голосний спів.

Доктор Тюрман: О ні, невже без цього не можна? Вони не можуть тихіше співати?

Урок 18

Порцеляна – біле золото

Під час огляду порцелянової мануфактури у Мейсені пані Бергер розповідає історію винаходу порцеляни. Все почалося з того, що алхімік Фрідріх Бьоттгер заявив, що може виготовити золото.

Пані Бергер: Ви знаєте історію про те, як тут, у Мейсені, було винайдено порцеляну?
Андреас: Ні, але мене це цікавить.
Пані Бергер: Історія, яку я вам зараз розповім, правдива. Отож, майже 300 років тому тут жив чоловік, якого звали Фрідріх Бьоттгер. Він мав захоплення, яке тоді мало багато людей. Він займався алхімією.
Андреас: А алхіміки мали передусім одну мету: вони хотіли виготовити золото.
Пані Бергер: Саме так. Але Фрідріх Бьоттгер стверджував, що він це може. Він стверджував, причому на весь голос, що вміє виготовляти золото. І це стало його бідую.
Андреас: Як це бідую?
Пані Бергер: Бо відтоді король Пруссії, який це почув, прагнув будь-що мати це золото.

Бьоттгера посадили під замок. Золото він так і не зміг виготовити, але йому вдалося відкрити секрет виготовлення порцеляни...

Пані Бергер: Бьоттгер злякався. Його переслідували, і він втік до Саксонії, щоб врятуватися. Не пощастило!
Андреас: Що з ним там трапилось?
Пані Бергер: Король Саксонії замкнув його у своїй фортеці. Там Бьоттгер мав виготовляти золото. Це було неможливо. Тоді він мусив відкрити хоча б секрет виготовлення «білого золота» – так тоді називали порцеляну. Король

Саксонії, який захоплювався порцеляновим посудом з Китаю, хотів будь-що знати, як виготовляється цей посуд. Цілий рік Бьоттгер був ув'язнений, а потім він розкрив цей секрет. У січні 1710 року король Саксонії зареєстрував патент у Європі – патент на порцелянову мануфактуру.

Екс: Не було б щастя, та печастя допомгло.

Урок 19

Саксонія-Ангальт: природа – промисловість – релігія

Андреас вирішив піднятися на Броккен, найвищу вершину Гарцу, доступ до якої з 1952 до 1989 року було закрито, бо тут проходила прикордонна зона НДР.

Андреас: Як відомо, німці люблять мандрувати - я між іншим теж. Тому я поїхав у Гарц, щоб нарешті піднятися на вершину Броккен. Тут, прямо посередині Гарцу, проходив німецько-тімецький кордон. З 1952 до 1989 року на Броккен не можна було підніматися - адже все було закрито. Але ці часи вже минули.

Андреас їде в центр хімічної промисловості в районі Біттерфельда. Тут давня були багаті поклади корисних копалин.

Андреас: Я їду з Галле до Біттерфельда. Земля тут дуже багата: ще у середньовіччі тут добували сіль. Пізніше додався видобуток бурого вугілля. А сьогодні? Хоч я й зачинив вікна в машині, відчувається сморід. Ще 15 км до Біттерфельда, а вже відчувається запах відпрацьованих газів. В Біттерфельді та на його околицях знаходився центр хімічної промисловості Східної Німеччини. Тут виготовлялася пластмаса, добрива, каучук та інше. За часів НДР тут працювало 300.000 чоловік. У 1992 році їх було лише 80.000. Але хімічна промисловість тут залишиться.

Відходи хімічної промисловості отруїли тут всю місцевість.

Андреас: Повітря тут погане. І не лише повітря. Отруєні і ґрунти. Отруєні відходами. Їх просто залишали лежати. Наприклад, овочі і фрукти, які тут вирощували, були отруєні. Люди не могли їх їсти. Річки і озера теж отруєні. І люди стали хворіти. За останні роки повітря знову стало крапцем, вода вже чистіша. Але ще пройде багато часу, поки тут знову можна буде вести здоровий спосіб життя.

У 1983 році, з нагоди 500-річчя з дня народження Мартіна Лютера, у Віттенбергу було перековано меч на орало: це була символічна акція миру. Розповідає очевидець.

Ми сьогодні святкуємо 500-річчя з дня народження Мартіна Лютера. 3000 молодих людей зібралось перед церквою Лютера. Посередині вогнище, в ньому горить вугілля. Коваль з Віттенберга виходить на середину, до вогню. У руці в нього меч, він піднімає його вгору, тепер він кладе його у вогонь. Меч розжарюється. Коваль б'є молотом по залізу.

Яксь жінка каже: 'Кожному потрібні хліб, вино, нехай буде мир без війни, нехай з мечів стануть орала'.

Урок 20 **«Броккен – німець» (Гейне)**

Пані Бергер і Андреас хочуть разом піднятися на Броккен. Вони згадують Генріха Гейне, який порівнював характер Броккена з характерними особливостями німців (див. оригінал уривка Гейне, який наводиться після діалогів).

- Андреас: Екс, ти знаєш, що таке міцний горіпок?
Екс: Ні.
Андреас: Це складне завдання...
Пані Бергер: Гора Броккен – міцний горіпок! Пішки я на неї підніматися не буду!
Андреас: Чому не будете?
Пані Бергер: Хіба ви не знаєте «Фауста» Гете? Ще Мефістофель не хотів пішки підніматися на Броккен. Йому – як відьмам – треба було мітлу, щоб дістатися на Броккен.
Андреас: А знаєте, що сказав Гейне?
Пані Бергер: Так! «Броккен - німець»
Екс: Що він хотів цим сказати?
Андреас: Він мав на увазі, що Броккен такий само ґрунтовний, толерантний, але водночас і схиблений романтик, як німці.
Пані Бергер: А оскільки я не схиблена, то поїду на броккенській вузькоколіїці.
Ви поїдете зі мною?
Андреас: Звісно, адже пішки я вже піднімався на гору.

Машиніст вузькоколіїки показує їм місце, де у Вальтургієву ніч (в ніч з 30 квітня на 1 травня) збираються відьми на свій шабаси.

- Машиніст: Всі по вагонах! По вагонах, будь ласка! Поїзд відправляється. «В гори хочу я піднятися,» – казав ще

Генріх Гейне. Вам краще, ніж Гейне, ви не мусяте йти пішки. Нашою вузькоколійкою підніматися на гору зручніше, ніж пішки. А ось і відьомське місце. Ви ж знаєте, що в ніч на 1 травня тут збираються відьми і танцюють. Так було ще за часів Гете і зараз так само.

Невеличкий уривок з першої частини «Фауста», зі сцени «Вальпургієва ніч»:

Mephisto: Das drängt und stößt, das rutscht und klappert!
Das zischt und quirlt, das zieht und plappert!
Das leuchtet, sprüht und stinkt und brennt!
Ein wahres Hexenelement!

Урок 21

Вугілля – чорне золото

Андреас перебуває в районі, спотвореному відкритою розробкою бурого вугілля.

Андреас: Ви вже бували коли-небудь на Місяці? Ні? І я не бував. Але такий ландшафт, як тут, має бути на Місяці: на цілі кілометри ніде нема жодного деревця чи будинку – просто-таки місячний ландшафт. Якби я не бачив цього на власні очі, я б у це не повірив.
Де я зараз? В регіоні, в якому вже понад 100 років видобувають буре вугілля – не зважаючи на наслідки для людей і природи.

Андреас веде розмову з літньою жінкою. Вона живе в селі, де майже всі жителі заробляли гроші на видобутку бурого вугілля.

Андреас: Село спорожніло, тут живе лише кілька чоловік. Але ви хочете залишитися.
Літня пані: Так. Я стара жінка. Я завжди тут жила і хочу залишитися.
Андреас: Огож, ви завжди тут жили?
Літня пані: Жила і працювала! Мій батько працював на заводі МІБРАГ, мій чоловік, мої сини там працювали і я теж.
Андреас: Що ви робили?
Літня пані: Все на рівні з чоловіками! Якби ви на Заході знали, як ми тут працювали! Ми, жінки, теж. Але ми пишалися своїм заводом, своєю роботою.
Андреас: Вугілля ще називають «чорним золотом». Але воно руйнувало природу, підривало Ваше здоров'я.
Літня пані: Ваша правда. Але ви так легко про це говорите! Що нам було робити? Так ми заробляли гроші, адже нічого іншого не було.

Вуглевидобувна промисловість загрожувала знищити село.

Андреас: Буре вугілля поглинуло села, одне за одним.
Літня пані: А тепер наша черга. Мої сини вже поїхали. Ах, якби мій чоловік був живий! Він би теж тут залишився! Я стара жінка, я залишуся тут, поки не помру.

Урок 22

Тюрінгія: зелене серце

Андреас на півдні Тюрінгії, в горах Тюрінгенського лісу, на відомій туристській стежці.

Андреас: Я стою тут серед Тюрінгенського лісу, в зеленому серці Німеччини, на відомій туристській стежці. Довжина її 168 км! Багато людей ходять цією стежкою. Якщо вони зголодніли в поході, вони можуть купити в кіоску справжню Тюрінгенську смажену сосиску...

Цією стежкою якось пройшов Гете і залишив нам відомий вірш.

Андреас: Ратіше тут було набагато спокійніше. Так спокійно, що Гете задумався навіть про вічний спокій – про смерть. Послухайте цей вірш, який Гете написав тут під час своєї мандрівки у 1780 році.

Wanderers Nachtlied

Über allen Gipfeln
Ist Ruh
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vöglein schweigen im Walde.
Warte nur, balde
Ruhest du auch.

Андреас розповідає про переваги колишньої роздробленості Тюрінгії.

Андреас: Тюрінгія – невелика земля. Протягом історії вона завжди була роздробленою. У цьому була її велика перевага. У численних дрібних князівств було замало людей, щоб вести війни. І оскільки місцеві князі не могли вести війн, вони займалися дуже корисною справою. Вони сприяли розвитку культури. Вони збирали картини і книжки, запрошували до себе музикантів, будували театри... У XVIII сторіччі в двох містах – Веймарі і Йені – жило багато відомих художників, музикантів і поетів, наприклад, Шіллер і Гете...

Андреас оглядає музей художнього скла.

Андреас: Я зараз в музеї художнього скла. І у мене якийсь дивне відчуття. Ви знаєте, що можна виготовити зі скла? Звичайно, склянки, пляшки, прикраси – але також і очі ... Скло тут виготовляють понад 450 років, спочатку пляшки, потім прикраси і очі для ляльок – а також штучні очі зі скла для людей...
100 років тому люди працювали до пізньої ночі, по 15 годин на добу, і в неділю теж. Сьогодні робота стала легшою.

Але чудова земля Тюрінгія має і похмурий бік.

Андреас: Але і над чудовою землею Тюрінгія нависла тінь: з 1946 року тут добували небезпечний уран. Він видобувався у великій кількості на сході Тюрінгії, на кордоні з Саксонією. Хоча з 1990 року уран там вже більше не видобувається, але радіоактивні відходи залишились. І вони все ще становлять небезпеку для людей і довкілля.

Урок 23 **Міф про Барбароссу**

Андреас пропонує Екс вирушити до печери Барбаросси.

Андреас: Екс, ходімо до печери Барбаросси.
Екс: О так, чудово! Печера! Добрі гноми теж живуть в печері.
Андреас: Але Барбаросси немає серед живих, він помер ще понад 800 років тому.
Екс: Але ж гноми не померли! – Чому його називають Барбаросою?
Андреас: Насправді його звать не так. Це був кайзер Фрідріх Перший, якого італійці прозвали Барбаросою.
Екс: А що означає Барбаросса?
Андреас: Руда борода. Річ у тім, що у Барбаросси була руда борода.
Екс: А німці?
Андреас: Вони не зважали на його руду борода. Вони дуже любили свого кайзера. Деякі навіть не хотіли повірити у його смерть. Вони думали, що він ще живий. І люди, які в це вірили, казали, що Барбаросса лише спить там внизу у своїй печері. Вони вірили, що коли-небудь він повернеться...
Екс: А коли ж?

Андреас розповідає легенду про кайзера Барбароссу.

Андреас: Кайзер Барбаросса помер несподівано. Але ніхто не

хотів вірити в те, що він справді помер. І так з'явився міф, у який дехто вірить ще й сьогодні. Глибоко внизу Барбаросса ніби-то все ще спить у своїй печері. Його руда борода вже двічі обросла навколо столу з каменю. А згадвору навколо гори літають гайворони. Кожні сто років кайзер посилає гнома зі своєї печери надвір. Він має завдання перевірити, чи гайворони все ще літають навколо гори. Коли гном повертається і каже, що гайворони все ще літають навколо гори, кайзер знову засинає ще на сто років... Але одного дня Барбаросса, якого вже так довго чекали, повернеться – і все знову буде так, як колись.

Урок 24 Лютер у Вартбургі

Андреас уявляє собі, як Лютерові допомогли сховатися в фортеці від переслідування.

Андреас: Рік 1521. Мартін Лютер, якого шукають Папа Римський і кайзер, мусить тікати. В дорозі, прямо посеред Тюрінгеновського лісу, на його карету несподівано нападають. «Зупиніться! Стійте! Це напад! Виходь!» – кричать троє чоловіків.
«Рятуйте! Що вам від мене треба? У мене немає грошей!» – кричить Лютер.
«Йди з нами – інакше ти покійник!» – кричать чоловіки і витягають його з карети.
«Куди ви мене везете?» – хоче знати Лютер і дізнається ось про що:
«Нас послав твій друг. Ми доставимо тебе у Вартбург. Там ти будеш у безпеці. Відтепер ти простий чернець. Тебе вже звуть не Мартін, а Йорг. Ну, юнкер Йорг, ходімо!»
Отак Лютер потрапив до Вартбурга, де він переховувався цілий рік.

Екскурсивод фортеці-музею розповідає історію чорнильної плями на стіні.

Екскурсивод: Ось тут кімната Лютера. А це стіл, за яким він працював. Адже ви знаєте, що тут він перекладав Новий Заповіт. Йому для цього знадобився лише рік, всього лише рік! Звісно, у нього були і проблеми. Ні, не з перекладом, а з дияволом.
Диявол, якому зовсім не подобалася ця робота, досаждав Лютеру. Щоб прогнати диявола, Лютер схопив чорнильницю і кинув нею в диявола. Але, на жаль, чорнильниця поцілила не в диявола, вона поцілила в

Екс: стіну. Ось, дивіться, тут все ще є пляма.
Все та сама пляма?
Андреас: Тс-с, Екс – звичайно ні. Її спеціально підмалювали для туристів...

Урок 25

Синя квітка

«Синя квітка» як символ пошуку самого себе відіграє важливу роль в одному з романів Новаліса - поета доби романтизму.

Андреас: Дорогі радіослухачі! Ви маєте бажання шукати сьогодні з нами синю квітку? Я маю на увазі не будь-яку синю квітку, а цілком певну, тобто с а м е т у «синю квітку». Можливо, ви про неї вже чули? Вона відіграє важливу роль в одному романі доби романтизму. Роман називається «Генріх фон Офтердінген», і написав його Новаліс, видатний представник німецького романтизму. Головний герой Новаліса бачить сон. Генріхові сниться «синя квітка». І після цього сновидіння він починає шукати «синю квітку».

Доктор Тюрман вважає, що існує зв'язок між гірничими студіями Новаліса і «синьою квіткою».

Андреас: Відгоді, як Генріх побачив її уві сні, він намагався знайти «синю квітку». Він шукав її скрізь, він здійснював далекі подорожі, навіть спускався глибоко в надра гори...

Доктор Тюрман: Саме це мене й зацікавило: гора.

Андреас: Чому?

Доктор Тюрман: Адже Новаліс вивчав гірничу справу. Так що він знав гори і їхні надра. А тепер прошу вас слухати уважно. Певне місце в горі, де є руда, називають «шляпою залізною». У вас це викликає які-небудь асоціації?

Андреас: Гм, ні.

Доктор Тюрман: Згадайте назву однієї квітки!

Екс: Аконіт!

Доктор Тюрман: Саме так! Аконіт! Синя квітка, рослина з синіми квіточками.

Звідки ти її знаєш, Екс?

Екс: (лише покашлює)

Урок 26

Чарівне слово

Доктор Тюрман роздумує, чи не можна зробити Екс видимою за допомогою отруйної рослини аконіту.

Доктор Тюрман: Ви знаєте, що аконіт – дуже отруйна рослина? З аконіту можна виготовляти смертельну отруту...

(задумливо, ніби про себе) А якщо отруту розвести, то, можливо, можна оживити кого-небудь. Тоді, можливо, можна зробити кого-небудь видимим...

Екс: Він хоче зробити мене видимою, я так і знала! Але я не хочу! Ні, нізащо! Це ж не хвороба – бути невидимою!

Доктор Тюрман: Все гаразд, Екс, – ми не експериментуватимемо.

Андреас: Ні, ні в якому разі! Ніяких експериментів з моєю Екс!

Пані Бергер цікаво, чому Екс прийшла до Андреаса.

Пані Бергер: Екс, мені цікаво, чому ти прийшла саме до Андреаса.

Екс: Бо він сказав чарівне слово.

Андреас: Що? Я сказав чарівне слово? Звідки ти про це знаєш, Екс?

Екс: Від добрих гномів.

Андреас: Отже, ти їх все-таки зустріла?

Екс: Так, одного.

Андреас: І яке ж це чарівне слово?

Екс: Та я ж цього не знаю!

Sowieso - це те чарівне слово, яке, сам того не знаючи, сказав Андреас.